

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-020-01/2014

P/14/124

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/124 – Skuteczność przyjętych procedur i podejmowanych działań w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia w Polsce afrykańskiego pomoru świń
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Anna Kowalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 92241 z dnia 14 października 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Agencja Rynku Rolnego Oddział Terenowy w Lublinie, 20-610 Lublin, ul. Leszka Czarnego 3
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prezesem Agencji Rynku Rolnego jest Radosław Szatkowski.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność Oddziału Terenowego Agencji Rynku Rolnego w Lublinie (dalej: OT) w zakresie udzielania producentom świń pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny w Polsce zwanych dalej „*Mechanizmem wsparcia*”.

Pozytywną ocenę uzasadnia:

Uzasadnienie
oceny ogólnej

- rzetelne informowanie potencjalnych wnioskodawców (producentów świń) o możliwości uzyskania pomocy finansowej w ramach *Mechanizmu wsparcia* oraz umożliwienie pozyskania wymaganego procedurami wniosku,
- wdrożenie procedur wykonawczych opracowanych przez Agencję Rynku Rolnego poprzez zapewnienie wystarczającej liczby, uprzednio przeszkolonych pracowników, do obsługi i weryfikacji wniosków, opracowania projektów decyzji, przeprowadzenia kontroli administracyjnych i księgowych w rzeźniach,
- prawidłowe i terminowe wydawanie decyzji administracyjnych o przyznaniu środków albo o odmowie ich przyznania, gdy wnioskodawca nie spełniał wymogów stawianych przez *Mechanizm wsparcia* oraz terminowa realizacja płatności,
- wykonywanie przez kierownika i pracowników Sekcji Interwencji (komórki organizacyjnej OT; dalej: SI) nadzoru i kontroli nad prawidłowością wdrażania *Mechanizmu wsparcia*, co zostało potwierdzone wynikami kontroli wybranych spraw.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja pomocy finansowej w ramach Mechanizmu wsparcia

1.1 Przygotowanie do realizacji obsługi *Mechanizmu wsparcia*

Opis stanu
faktycznego

1.1.1. Pierwsze informacje dotyczące mechanizmów finansowych wsparcia rynku wieprzowiny OT otrzymał z centrali ARR w postaci przesłanych dnia 28.03.2014 r. projektów dokumentów dotyczących: zasięgu terytorialnego obszaru objętego ograniczeniami, warunków udzielania pomocy i wniosku o pomoc.

(dowód: akta kontroli str. 121-125)

Trzej pracownicy Sekcji Interwencji i dwaj Sekcji Kontroli Technicznej (dalej: SKT), w tym kierownicy sekcji, w dniu 7.04.2014 r. zostali przeszkoleni w centrali ARR w zakresie działań prowadzonych przez ARR w ramach *Mechanizmu wsparcia*. Zakres tematyczny szkolenia obejmował: przedstawienie ogólnych zasad środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w Polsce, obowiązki ARR, wynikające z Rozporządzenia Komisji 324/2014 przyjmującego nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny w Polsce oraz prawodawstwa krajowego, zasady działania *Mechanizmu wsparcia* (obieg dokumentów, składanie wniosków, wypłaty), proces kontroli w jego ramach (zasady kontroli). Przeszkoleni pracownicy (cztery osoby) uczestniczyli we wdrażaniu *Mechanizmu wsparcia*².

(dowód: akta kontroli str. 126-128)

1.1.2. Rolników (hodowców świń) poinformowano o uruchomieniu *Mechanizmu wsparcia* poprzez zamieszczenie na stronie internetowej ARR (www.arr.gov.pl) „Informacji dla producentów świń z obszarów objętych ograniczeniami z powodu wykrycia afrykańskiego pomoru świń u dzików w Polsce”.

Dyrektor OT pisemnie w dniu 11.04.2014 r. powiadomił o rozpoczęciu przyjmowania wniosków o udzielenie pomocy finansowej w ramach *Mechanizmu wsparcia*, przekazując szczegółową „Informację dla producentów świń z obszarów objętych ograniczeniami z powodu wykrycia afrykańskiego pomoru świń u dzików w Polsce”: dyrektora Lubelskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR) w Lublinie, kierowników Biur Powiatowych ARiMR w Białej Podlaskiej i we Włodawie, wójtów gmin (burmistrzów miast) na terenie powiatów bialskiego i włodawskiego, prezydenta miasta Biała Podlaska, starostów białkopodlaskiego i włodawskiego, prezesa Lubelskiej Izby Rolniczej w Lublinie, kierownika Oddziału Zamiejscowego Biura Lubelskiej Izby Rolniczej w Białej Podlaskiej, organizacje doradztwa rolniczego, Lubelskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Lublinie, Powiatowego Lekarza Weterynarii we Włodawie, Powiatowego Lekarza Weterynarii w Białej Podlaskiej.

(dowód: akta kontroli str. 7-49)

² Powierzenie zadań w zakresie realizacji *Mechanizmu wsparcia* pracownikom Sekcji Interwencji i Sekcji Kontroli Technicznych wynikało z postanowień Regulaminu organizacyjnego Agencji Rynku Rolnego (Zarządzenie Nr 132/2013/W Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 23.12.2013 r., zmieniające zarządzenie w sprawie Regulaminu organizacyjnego Agencji Rynku Rolnego, które weszło w życie z dniem 1.01.2014 r.) oraz z procedur wprowadzonych Zarządzeniem Nr 36/2014/KP Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 9.04.2014 r., zmienionym Zarządzeniem Nr 52/2014/KP Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 9.05.2014 r. (Księga Procedur „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny”).

Kierownik Sekcji Informacji i Promocji OT, pocztą elektroniczną w dniach 9-10 kwietnia 2014 r., rozesłał do redakcji czasopism i rozgłośni radiowych „Informację dla producentów świń z obszarów objętych ograniczeniami z powodu wykrycia afrykańskiego pomoru świń u dzików w Polsce” z prośbą o pilne jej rozpowszechnienie i zamieszczenie na tablicach informacyjnych. Tę samą prośbę o rozpowszechnienie załączonej „Informacji” skierował do starostwa bialskiego i włodawskiego, urzędów gmin, wojewódzkich i powiatowych inspektoratów weterynaryjnych, ośrodków doradztwa rolniczego, oddziałów i biur ARiMR. W „Informacji” wskazano termin i miejsce składania wniosków, niezbędne załączniki do wniosku, zwierzęta (kategorie świń), do których będzie przyznawana pomoc, wysokość i sposób naliczenia pomocy, odesłanie po szczegółowe informacje (dokument „Warunki udzielania pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny”) na stronę internetową ARR (zakładka „Afrykański pomór świń ASF”), sposób pozyskania formularza wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 50-62)

1.2.3. OT otrzymał w dniu 9.04.2014 Zarządzenie Prezesa ARR Nr 35/2014/Z w sprawie wprowadzenia „Warunków udzielania pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny”, a w dniu 11.04.2014 r. od centrali ARR (Biuro Prawne – Dział Prawny) Zarządzenie Prezesa ARR Nr 36/2014/KP w sprawie wprowadzenia Księgi Procedur „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny”, które weszło w życie dnia 9.04.2014 r. (dalej: Księga procedur). Wg tego Zarządzenia Księga Procedur „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny” obejmowała: 1) procedurę „Rozliczenie pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny” 2) „Kontrolę w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny”. Księga procedur zawierała wzory wniosku i dokumentów, które powinny zostać sporządzone w trakcie ich rozpatrywania.

(dowód: akta kontroli str. 122-125)

1.1.4. Realizacja ww. Zarządzeń miała zapewnić prawidłową realizację *Mechanizmu wsparcia*. Wskazane w nich zostały mające zastosowanie akty prawne UE³ i krajowe⁴ oraz warunki udzielania pomocy finansowej. Ustalono zostały procedury obsługi i weryfikacji wniosków oraz wydawania decyzji, przyznania i wypłaty należnej kwoty pomocy finansowej oraz procedury kontroli w rzeźniach. Określono zasięg terytorialny obszaru objętego ograniczeniami weterynaryjnymi, ustanowionego w decyzjach wykonawczych Komisji Europejskiej i okresy ich obowiązywania. Wprowadzono wzory dokumentów, m.in. wniosku o udzielenie pomocy finansowej, postanowień, wezwań, decyzji, karty kontrolnej, poleceń przeprowadzenia kontroli oraz raportu z kontroli administracyjnej i księgowej w rzeźni.

(dowód: akta kontroli str. 79-120)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

³ W szczególności: Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) Nr 324/2014 z dnia 28 marca 2014 r., przyjmujące nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny w Polsce (Dz. U. EU L 95 z dnia 29.03.2014 r., str. 24.).

⁴ W szczególności: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadań związanych z ustanowieniem nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny (Dz. U. poz. 460).

1.2. Obsługa i weryfikacja wniosków oraz wydawanie decyzji w sprawie przyznania środków w ramach *Mechanizmu wsparcia*

1.2.1. Do obsługi wniosków o wsparcie finansowe z *Mechanizmu wsparcia* i wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych OT korzystał z dostarczonego przez centralę ARR programu komputerowego.

W zakresie danych zawartych we wniosku ewidencjonowano w nim informacje identyfikujące wnioskodawcę, takie jak: nazwa, REGON, NIP, PESEL, NR ARR producenta oraz dane adresowe stada, dane faktur za sprzedaż świń, specyfikację sprzedanych świń, dane o załącznikach do wniosku, tj. kopii faktur, kopii świadectw zdrowia, kopii pozwoleń na przemieszczenie, kopii specyfikacji świń. W zakresie danych mających wpływ na przyznanie i wysokość wsparcia w programie rejestrowano dane o: liczbie świń, numerze faktury sprzedaży, kodzie CN świń, wadze żywej, wadze MPC (masa poubojowa ciepła). Program pozwalał na automatyczne przeliczenie wagi żywej na MPC (albo odwrotnie), zawierał automatyczne ograniczenie wagi tuszy do 100 kg. Automatycznie wyliczał też należną kwotę wsparcia w EURO i w PLN, zawierał ujęcie sumaryczne ww. danych (edytowanych następnie w decyzji), dzielił kwotę wsparcia na część finansowaną z EFRG i z budżetu krajowego. Dane wniosku były wprowadzane do programu, gdy SI posiadała zatwierdzony Raport z kontroli administracyjnej i księgowej rzeźni, będący podstawą weryfikacji danych zawartych we wniosku.

Program umożliwiał ustalenie daty i operatora, który zarejestrował wniosek, przekazał go do weryfikacji oraz opracował decyzję i zatwierdził ją.

(dowód: akta kontroli str. 63-78)

1.2.2. W Księdze procedur nie ustanowiono obowiązków sprawozdawczych w zakresie *Mechanizmu wsparcia* dla OT wobec centrali ARR. Z uwagi na konieczność monitorowania wykorzystania limitu wsparcia, OT na polecenie centrali przekazywał bieżące informacje o liczbie złożonych wniosków, liczbie zwierząt oraz o łącznej masie tusz objętych złożonymi wnioskami oraz łącznej masie tusz, do których przyznano pomoc na podstawie wydanych decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 8-120, 132-144, 242-245)

1.2.3. Zgodnie z Księgą procedur, w dniu doręczenia do OT wniosku o udzielenie pomocy finansowej w ramach *Mechanizmu wsparcia* powinna zostać zarejestrowana dokładna godzina i data jego wpływu. Na podstawie próby 50 spraw zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej, na podstawie których udzielono pomocy finansowej w wysokości 192.250 zł, stwierdzono, że w każdym przypadku na wniosku odnotowana była data wpływu wniosku do OT wraz z godziną.

(dowód: akta kontroli str. 227-228)

W skontrolowanej próbie (stanowiącej 12,6% wydanych decyzji i 8% przyznanej pomocy), w dwóch sprawach wnioski wymagały uzupełnienia. W obu tych sprawach do wnioskodawców skierowano wezwanie do uzupełnienia braków we wniosku. W sumie na 401 złożonych wniosków uzupełnienia braków wymagało 21 (5,2%). W czterech przypadkach wnioskodawcy nie uzupełnili braków w wymaganym terminie i wnioski te zostały pozostawione bez rozpoznania

(dowód: akta kontroli str. 222-226, 242-245)

Do dnia 30.05.2014 r.⁵ do OT złożono 401 wniosków, z których 397 zostało rozpoznanych, a cztery pozostawiono bez rozpoznania. 364 wnioski dotyczyły stad utrzymywanych na terenie powiatu bialskiego (81 loch i 14.809 świń), jeden dotyczył stada utrzymywanego na terenie powiatu Biała Podlaska (13 świń), 31 wniosków dotyczyło stad utrzymywanych na terenie powiatu włodawskiego (6 loch i 2.324 świnię), jeden wniosek dotyczył stada utrzymywanego na terenie powiatu nieobjętego ograniczeniami (powiat puławski; 5 świń).

(dowód: akta kontroli str. 240-241)

Cztery wnioski pozostały pozostawione bez rozpoznania (trzy dotyczące stad utrzymywanych w powiecie bialskim 7 świń i 1 locha oraz jeden – w powiecie włodawskim – 2 świnię). Przyczyną pozostawienia ich bez rozpoznania było nieuzupełnienie braków formalnych przez wnioskodawców.

(dowód: akta kontroli str. 165-166)

1.2.4. Dyrektor OT wydał 397 decyzji. Liczba decyzji o przyznaniu środków finansowych wynosiła 394 (całkowitych 383 i częściowych 11). Wydano trzy decyzje odmowne. W podziale na powiaty objęte ograniczeniami liczba decyzji o przyznaniu wsparcia i kwoty przyznanych środków finansowych przedstawiały się następująco: powiat bialski – 363 decyzje, kwota przyznanego wsparcia 2.094.121,96 zł (353 decyzje całkowite na kwotę 1.913.060,43 zł, 10 decyzji częściowych na kwotę 182.061,53 zł); powiat Biała Podlaska – jedna decyzja (całkowita) na kwotę 1.897,26 zł; powiat włodawski – 30 decyzji, kwota wsparcia 329.439,30 zł (29 decyzji całkowitych na kwotę 266.100,08 zł, jedna decyzja częściowa na kwotę 63.339,22 zł).

(dowód: akta kontroli str. 240-241)

W przypadku jednej decyzji nr WNW/LUB/ROZL/2014/00149 z dnia 28.05.2014 r. o przyznaniu pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny, wnioskodawca złożył odwołanie do Prezesa ARR. W wyniku rozpatrzenia odwołania została wydana decyzja w sprawie utrzymania zaskarżonej decyzji. Wg wnioskodawcy pomoc przyznana została niezgodnie z wnioskiem, ponieważ wnosił o przyznanie wsparcia do 5.862 kg, a w decyzji przyznano je do 5.139,40 kg. Przyczyną nieuwzględnienia całej masy tusz zwierzęcych był fakt, iż pomoc finansowa jest ustalana oddzielnie w odniesieniu do poszczególnych sztuk świń i nie może być przyznana do jej masy przekraczającej 100 kg. Stwierdzono (w obu decyzjach), że w odniesieniu do wszystkich zwierząt objętych wnioskiem o wsparcie ich waga przekraczała 100 kg.

(dowód: akta kontroli str. 184-221)

Trzy decyzje o odmowie przyznania pomocy finansowej zostały wydane wobec niespełnienia warunków jej przyznania, ponieważ w dwóch przypadkach: sprzedaż zwierząt nastąpiła po 30.03.2014 r. (decyzja nr WNW/LU/ROZL/2014/00002 i decyzja nr WNW/LU/ROZL/2014/00001), w jednym przypadku siedziba stada nie znajdowała się w zasięgu terytorialnym obszaru objętego ograniczeniami ustanowionymi w decyzjach wykonawczych KE (decyzja nr WNW/LU/ROZL/2014/00003). Nie wydano decyzji odmownych wobec wyczerpania środków finansowych *Mechanizmu wsparcia*.

(dowód: akta kontroli str. 227-234)

⁵ Termin ustalony w § 5 ust. 6 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny (Dz. U, poz. 460).

Wszystkie decyzje wydawane były na formularzu decyzji o przyznaniu pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny, przewidzianym w Księdze procedur. W przypadku decyzji całkowitych (w całości uwzględniających żądania strony), odstępowano od ich uzasadnienia na podstawie art. 107 § 4 Kpa⁶. Każda decyzja zawierała pouczenie, iż od decyzji stronie służy odwołanie do Prezesa ARR, które powinno być wniesione za pośrednictwem Dyrektora OT w ciągu 14 dni od dnia doręczenia decyzji stronie, tj. zgodnie z art. 127 § 2, art. 129 Kpa oraz art. 7 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych⁷. W aktach prowadzonych przez OT dokumentowano odbiór przesyłki zawierającej decyzję. Wydane przez dyrektora OT decyzje zawierały wszystkie wymagane w art. 107 § 1 Kpa elementy decyzji administracyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 211-214)

W aktach sprawy dotyczącej załatwienia wniosku o przyznanie wsparcia, w przypadku przyznania go, dokumentowano dokonanie zapłaty (potwierdzenie dokonania zapłaty) dokumentem wskazującym: datę realizacji, nazwę mechanizmu, numer dowodu księgowego, kwotę zapłaty, numer operacji, nazwę przedsiębiorcy, numer rejestracyjny producenta, numer rachunku bankowego, numer zbiorczego zestawienia polecenia zapłaty, nazwiska osób sporządzających, sprawdzających i zatwierdzających dokument zapłaty.

(dowód: akta kontroli str. 215-216)

Płatność wsparcia następowała nie później niż 21 dni od dnia wydania decyzji, w terminach zgodnych z wyznaczonymi w decyzji o przyznaniu pomocy, przed datą 31.08.2014 r. Płatności dokonywano po kursie EURO/PLN z 30.04.2014 r. wynoszącym 4,2024 zł.

(dowód: akta kontroli str. 235-239)

1.2.5. Złożone wnioski objęte kontrolą, zostały zweryfikowane przez pracowników i kierownika SI pod względem warunkującym przyznanie dofinansowania z *Mechanizmu wsparcia*, pochodzenia zwierząt z obszarów objętych ograniczeniami (powiat bialski, Biała Podlaska, włodawski). Uwzględniano dane dotyczące siedziby stada podane we wniosku, świadectwie zdrowia zwierząt i zezwoleniu na ich przemieszczanie. W jednym przypadku, wobec faktu, iż siedziba stada nie znajdowała się na terenie powiatu objętego ograniczeniami (powiat puławski) dyrektor OT wydał decyzję o odmowie przyznania pomocy finansowej.

(dowód: akta kontroli str. 185-187)

W pięciu przypadkach, wobec numeru stada zwierząt objętych wnioskiem, różniącego się od numeru hodowcy, pracownicy dokonujący weryfikacji wniosku korzystali z danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt, udostępnianego przez ARiMR. Taką formę weryfikacji pochodzenia zwierząt (przez sporządzenie „Listy zdarzeń dla stada” z ww. Systemu) przewidywała Księga procedur. We wszystkich wspomnianych przypadkach na podstawie „Listy zdarzeń dla stada” ustalono, iż wnioskodawcy nabyli zwierzęta przed 26.02.2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 222-226)

⁶ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 633 ze zm.

Dnia 10.04.2014 r. centrala ARR (dyrektor Biura Produktów Zwierzęcych) poinformowała dyrektora OT o konieczności przeprowadzenia kontroli w rzeźniach dokonujących uboju świń pochodzących z obszarów objętych ograniczeniami, znajdujących się na terenie województwa lubelskiego, których listę otrzymano z Głównego Inspektoratu Weterynarii. Na tej podstawie przeprowadzono kontrolę, w ramach *Mechanizmu wsparcia*, w ośmiu rzeźniach. Wśród skontrolowanych 50 spraw stwierdzono, że kontrole administracyjne i księgowe rzeźni nieznajdujących się na terenie objętym właściwością OT w Lublinie prowadziły także inne oddziały terenowe ARR.

(dowód: akta kontroli str. 3-6, 229-234)

1.2.6. W aktach prowadzonych przez OT dla każdej ze skontrolowanych spraw kompletowana była dokumentacja pozwalająca ustalić, czy i w jakiej wysokości może być udzielona pomoc z *Mechanizmu wsparcia*. Składał się na nią:

- wniosek, zawierający m.in. informacje dotyczące świń dostarczonych do uboju oraz wnioskowanej pomocy, tj. dane dotyczące siedziby stada (adres i numer siedziby stada), wykaz dostaw partii świń do uboju (numer faktury, datę wystawienia faktury, datę sprzedaży, kategorię dostarczonych świń, liczbę dostarczonej kategorii świń w sztukach, masę tusz lub masę świń w wadze żywej, wniosek o wypłatę pomocy finansowej);
- załączniki do wniosku w postaci faktur dotyczących sprzedaży zwierząt, dokumentów weterynaryjnych, tj. świadectw zdrowia dla świń dostarczonych do uboju, zezwoleń na przemieszczanie zwierząt wystawionych przez powiatowych lekarzy weterynarii, potwierdzających, że chów świń objętych fakturami odbywał się na obszarze objętym ograniczeniami weterynaryjnymi, zaś dostawa do uboju miała miejsce z zastosowaniem zaostrzonych wymogów wynikających z przepisów weterynaryjnych⁸;
- raport z kontroli administracyjnej i księgowej rzeźni, w którym wymieniony był okres objęty kontrolą oraz wykaz dostaw partii świń do uboju (w przypadku decyzji przyznających pomoc).

Sprawdzenia wniosku dokonywało dwóch pracowników SI, a weryfikował kierownik Sekcji, co dokumentowano na formularzu weryfikacji wniosku, zawartym w załącznikach Księgi procedur.

(dowód: akta kontroli str. 246-214)

Decyzje wydawane były w terminach wynikających z art. 35 Kpa. W dwóch sprawach OT wydał postanowienie o przedłużeniu terminu do załatwienia sprawy na podstawie art. 36 § 1 Kpa, wyznaczając nowy termin jej załatwienia, którego dotrzymano. Przedłużenie terminu w obu sprawach (sprawie zakończonej decyzją nr WNW/LU/ROZL/2014/00236 i nr WNW/LU/ROZL/2014/00258) nastąpiło w związku z oczekiwaniem na „Raport z kontroli administracyjnej i księgowej rzeźni”.

⁸ Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2014 r. poz. 247 ze zm.), obowiązującego do 30 marca 2014 r. oraz rozporządzenia z dnia 31 marca 2014 r. w tej samej sprawie (Dz. U. z 2014 r. poz. 420 ze zm.).

W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr WNW/LU/ROZL/2014/00061 (wydana po 31 dniach) termin trzydziestodniowy upływał 18.05.2014 r. w niedzielę, decyzja została wydana w dniu następnym.

(dowód: akta kontroli str. 222-226)

Z 50 skontrolowanych spraw dotyczących przyznania środków finansowych w ramach *Mechanizmu wsparcia* (przyznana kwota wsparcia 192.249,66 zł), w jednej, zakończonej wydaniem decyzji nr WNW/LU/ROZL/2014/00036, wskutek nieprawidłowego przeliczenia masy tusz, zaniżono kwotę wsparcia, co w toku kontroli NIK zostało skorygowane przez wydanie, za zgodą wnioskodawcy, nowej decyzji, przyznającej pomoc finansową w prawidłowej wysokości.

(dowód: akta kontroli str. 246-276)

1.2.7. Na podstawie Raportów z kontroli administracyjnej i księgowej rzeźni, wymaganych zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt c i d oraz ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) Nr 324/2014 stwierdzono, że wszystkie przeprowadzone kontrole udokumentowano w sposób określony przez Prezesa ARR⁹. Kontrolerzy SKT OT w toku kontroli miejsc uboju dokumentowali dane warunkujące przyznanie wsparcia finansowego, tj.: dane dotyczące stada, w którym świnie były utrzymywane (numer i adres siedziby stada), wykaz dostaw partii świń do uboju (ze wskazaniem: kategorii dostarczonych świń, ilości sztuk, łącznej masy świń żywych, daty i godziny załadunku i rozładunku, numeru pozwolenia na przemieszczenie świń), wykaz świń poddanych ubojowi (z wyszczególnieniem kategorii, masy wg MPC lub wagi żywej, daty uboju). Do raportów z kontroli dołączano wystawione faktury lub rozliczenia poubojowe, które były podstawą weryfikacji kopii tych dokumentów dołączonych do wniosku. We wszystkich 50 sprawach kontrole w rzeźni potwierdziły prawidłowość złożonych wniosków. Na ich podstawie stwierdzono, że sprzedaż zwierząt odbyła się przed 30.03.2014 r., a ubój przed 25.05.2014 r.¹⁰ Raporty pod względem formalnym były zatwierdzone przez kierownika SI.

(dowód: akta kontroli str. 188-191)

1.2.8. Według danych uzyskanych w ramach kontroli NIK prowadzonych w powiatowych inspektoratach weterynarii, od 26 lutego do 25 maja 2014 r. odnotowano cztery przypadki wprowadzenia świń do stad hodowców mających siedzibę na obszarach województwa lubelskiego objętych ograniczeniami weterynaryjnymi. Dotyczyło to łącznie 985 sztuk (trzy przypadki w powiecie białskim na ogółem 981 sztuk i cztery sztuki w powiecie włodawskim). W żadnej w tych spraw, do 25 maja 2014 r., nie doszło do sprzedaży świń wprowadzonych do stad i w związku z tym skorzystania z pomocy w ramach *Mechanizmu wsparcia*.

(dowód: akta kontroli str. 277, 165-166)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁹ Załącznik do procedury „Kontrole w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny”, ustalonej zarządzeniem prezesa ARR Nr 36/2014/KP z dnia 9 kwietnia 2014 r.

¹⁰ Zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) Nr 324/2014 producenci wieprzowiny mogą ubiegać się o przyznanie pomocy, w odniesieniu do zwierząt poddanych ubojowi od dnia 26 lutego 2014 r. do dnia 25 maja 2014 r., a zgodnie z pkt 5.7 Zarządzenia Nr 35/2014/Z Prezesa ARR z dnia 9.04.2014 r. w sprawie wprowadzenia „Warunków udzielania pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny” pomoc przyznawana jest w odniesieniu do świń poddanych ubojowi w okresie od 26 lutego 2014 r. do 25 maja 2014 r.

Opis stanu
faktycznego

1.3. Wykorzystanie środków *Mechanizmu wsparcia*

1.3.1. W ramach *Mechanizmu wsparcia* w województwie lubelskim kwota pomocy łącznie wynosiła 2.426.458,52 zł, w tym kwota pomocy w podziale na kategorie świń: 13.052,61 zł na lochy i 2.413.405,91 zł na świnię. Na podstawie decyzji całkowitych przyznano łączną kwotę pomocy 2.181.057,77 zł (lochy 84 szt. 12.602,52 zł, świnię 15.410 szt. 2.168.455,25 zł), na podstawie decyzji częściowych 245.400,75 zł (lochy 3 szt. 450,09 zł, świnię 1.718 szt. 244.950,66 zł). Dla producentów utrzymujących stada na terenie powiatu bialskiego wypłacono pomoc w kwocie 2.095.121,96 zł do uboju 81 loch i 14.792 świń (1.913.060,43 zł na podstawie decyzji całkowitych i 182.061,53 zł – częściowych), na terenie powiatu Biała Podlaska 1.897,26 zł do uboju 13 świń (decyzja całkowita), powiatu włodawskiego 329.439,30 zł do uboju 6 loch i 2.323 świń (266.100,08 zł na podstawie decyzji całkowitych i 63.339,22 zł – częściowych).

Nie dokonywano płatności po 31 sierpnia 2014 r., płatność następowała w terminie do 21 dni od daty wydania decyzji o przyznaniu pomocy.

1.3.2. Środki *Mechanizmu wsparcia* zostały wykorzystane zgodnie z zasadami określonymi w przepisach prawa UE i prawa krajowego.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność OT w zbadanym zakresie.

2. Nadzór i kontrola

Opis stanu
faktycznego

2.1. Ww. Księga procedur wprowadzała zasady kontroli dotyczące wszystkich etapów realizacji *Mechanizmu wsparcia*. Zgodnie z tymi zasadami poprawność wykonania czynności przez pracownika SI, była sprawdzana przez drugiego pracownika tej komórki organizacyjnej, a następnie weryfikowana przez kierownika. Sprawdzenie i weryfikacja wniosku o pomoc potwierdzana była podpisami tych osób na odpowiednim formularzu¹¹. W przypadku podejmowania działań skutkujących lub mogących skutkować nieprzyznaniem pomocy (np. postanowień o odmowie wszczęcia postępowania, wezwania do uzupełnienia braków we wniosku, informacji o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania) oraz w przypadku wydawania decyzji, podpisanie stosownych dokumentów zastrzeżono dla dyrektora, który mógł je zwrócić, jeżeli stwierdził ich niezasadność lub nieprawidłowość. Księga procedur przewidywała też analizę Raportu z kontroli administracyjnej i księgowej rzeźni, sporządzonego przez pracowników SKT OT (lub innego właściwego oddziału terenowego) przez pracownika SI. Na podstawie próby skontrolowanych spraw stwierdzono, że ww. zasady wynikające z Księgi procedur były przestrzegane.

(dowód: akta kontroli str. 80-112)

¹¹ Wzór karty kontrolnej stanowi załącznik Wnw_P_k1 „Weryfikacja wniosku” do Procedury Wnw_P1 – Rozliczenie pomocy finansowej w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny, wprowadzonej w życie Zarządzeniem Nr 36/2014/KP Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 9 kwietnia 2014 r., zmienionej Zarządzeniem Nr 52/2014/KP Prezesa Agencji Rynku Rolnego z dnia 9 maja 2014 r.

2.2. W OT podstawową zasadą dotyczącą przestrzegania przez pracowników obowiązującej procedury¹² „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny” była zasada tzw. „czterech oczu”, uniemożliwiająca rozpatrzenie wniosku przez jednego pracownika. Ponadto dyrektor OT, zatwierdzając decyzję, miał wgląd w akta każdej ze spraw i dokonywał ich analizy przed podpisaniem decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 170-183)

2.3. Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej przeprowadziła w ARR postępowanie wyjaśniające dotyczące stosowania nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny w Polsce wprowadzonych rozporządzeniem UE nr 1308/2013 i nr 324/2014 i stwierdziła, że nie ma podstaw do stosowania korekt finansowych. Czynności kontrolne były prowadzone w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Białej Podlaskiej, u wybranych beneficjentów i w wybranej rzeźni. Czynności kontrole objęły m.in. dokumentację wybranych płatności. Pismo w tej sprawie OT otrzymał do wglądu.

(dowód: akta kontroli str. 145-149)

W OT Urząd Kontroli Skarbowej w Lublinie przeprowadził audyt certyfikacyjny Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji w roku finansowym 2014 w ramach (m.in.) działania „Nadzwyczajne środki wspierania rynku wieprzowiny” na podstawie płatności nr WNP/PZ/2014/05/0065/2 i nie stwierdził nieprawidłowości w odniesieniu do: terminowości złożenia wniosku, rejestracji wniosku, kompletności wniosku, jego autoryzacji, zgodności z zasadami programu, poprawności przebiegu procedury i prawidłowości wyliczenia pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 150-164)

2.4. Do OT nie wpłynęły żadne skargi związane z realizacją *Mechanizmu wsparcia*.

(dowód: akta kontroli str. 242-245)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wobec niestwierdzenia nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

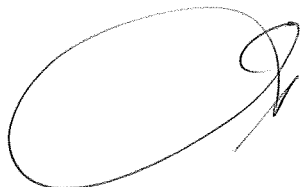
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

¹² Wg regulaminu organizacyjnego (załącznik do Zarządzenia Nr 132/2013/W z dnia 23 grudnia 2014 r. zmieniającego Zarządzenie w sprawie wprowadzenia „Regulaminu organizacyjnego Agencji Rynku Rolnego”) w skład Oddziału Terenowego wchodzi: Sekcja Interwencji, Sekcja Kwotowania Produkcji Mleka, Sekcja Finansowo – Księgowa, Sekcja Informacji i Promocji, Sekcja Administracji, Sekcja Kontroli Technicznych, Stanowisko ds. Teleinformatyki, Stanowisko ds. Obsługi Prawnej.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Lublin, dnia 12 grudnia 2014 r.

Z. Wojcik

Kontroler
Anna Kowalska
główny specjalista k. p.

podpis

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie

Edward Lis

podpis